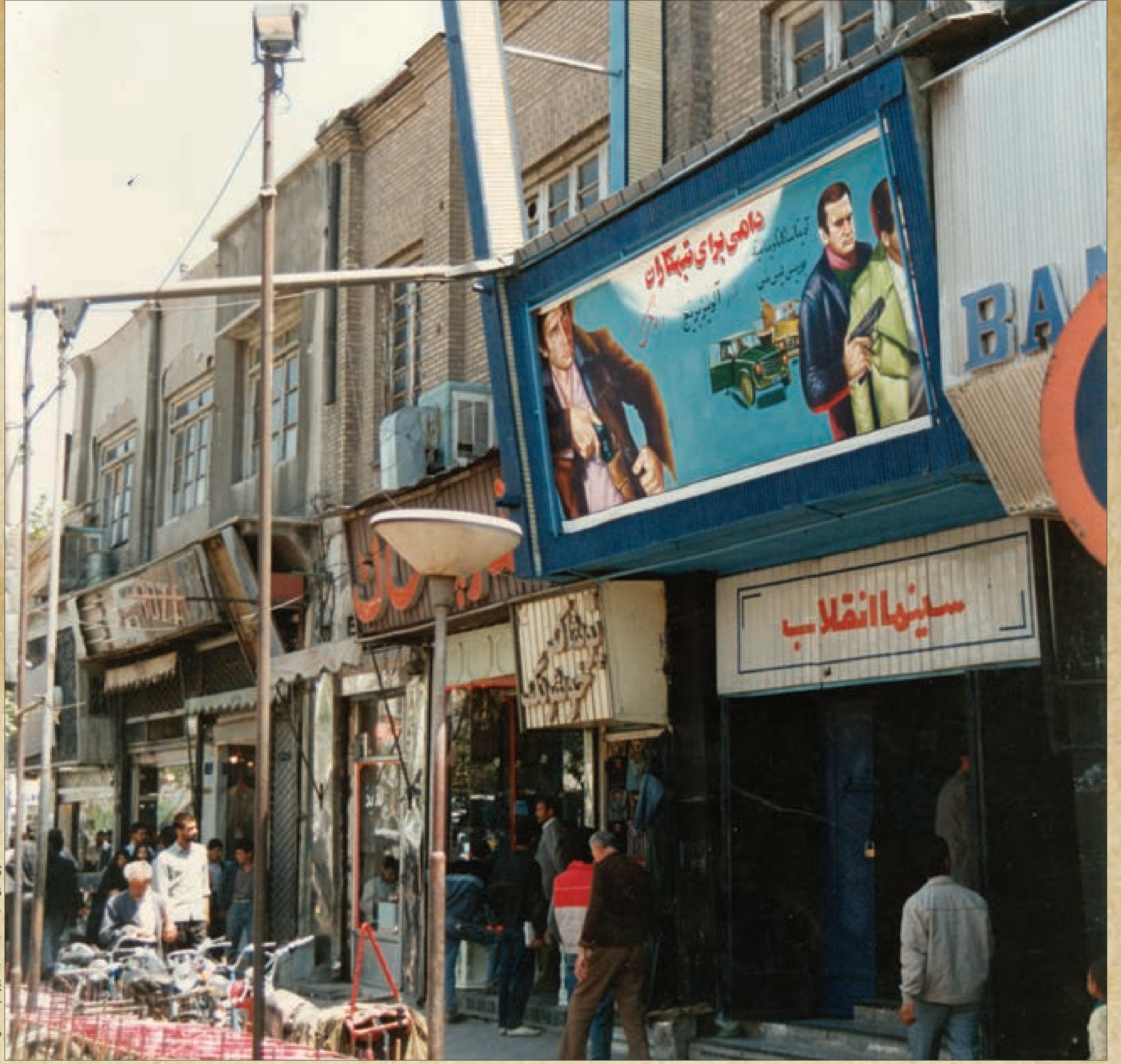

سینما سانترال سابق که بعدها به انقلاب تغییر نام داد/ سال ۱۳۵۸

۱۰ درصد
فیلم‌ها و برنامه‌های تلویزیونی عامل جذب حدود یک از ۱۰ گردشگر خارجی هستند که به انگلیس سفر می‌کنند.

۵۴ درصد
در طی ۴سال گذشته مکان‌هایی که فیلم‌برداری موفقی در آن‌ها به انجام رسیده، ۵۴ درصد افزایش بازدیدکننده داشته‌اند.

۱۹ درصد
پس از ساخت فیلم جنگ ستارگان در بیابان‌های امارات، هتل‌های این کشور توانستند رونق ۱۹درصدی در جذب گردشگر بیابند.

۲۰۰ فیلم
بریتانیا اقدام به تهیه نقشه‌ای سینمایی کرده است که مکان‌های مختلفی را که بیش از ۲۰۰ فیلم در آن نقاط فیلم‌برداری شده، به گردشگران معرفی می‌کند.

۴۰ میلیون
حدود ۴۰میلیون گردشگر بین‌المللی مقصد خود را به این دلیل انتخاب کرده‌اند که در آن مکان، فیلمی ساخته شده است.

درجست‌وجوی «موزه سینما»

با گذشت ۳سال از امضای تفاهم‌نامه، هنوز هنرهفتم در مشهد خانه ندارد

شیما سیدی **سال ۹۵، برداشت اول، روز داخلی:** تفاهم‌نامه‌ای میان اداره‌های «میراث فرهنگی» و «فرهنگ و ارشاد» استان و هنرمندان به امضا می‌رسد و مقرر می‌شود رباط طرق به موزه تخصصی سینما اختصاص یابد. در سکانس آخر نیز جشن خانه سینما در محل رباط طرق برگزار می‌شود. کات!

سال ۹۷، برداشت دوم، روز خارجی: افشین تحفه‌گر، معاون سینمایی اداره ارشاد خراسان رضوی در گفت‌وگو با شهرآرا: رباط طرق دور از شهر است و مورد تأیید هنرمندان نیست. در حال مذاکره با شهرداری برای اختصاص یکی از خانه‌های تاریخی مرکز شهر به موزه سینما هستیم. نرگس شالچیان، مدیر گردشگری و زیارت شهرداری مشهد: هیچ درخواستی مبنی بر این موضوع، به دست ما نرسیده است. کات!

سال ۹۸، برداشت سوم، شبانه‌روز داخلی و خارجی: تکرار همان دیالوگ‌های قبلی، کات! این خلاصه‌سریال «موزه سینما» در مشهد است که سه سالی می‌شود در بلاتکلیفی به سر می‌برد و هنوز ته ندارد! یعنی از مرحله تحقیق و پیغام و پسغام‌های دور ادور فراتر نرفته است. سال گذشته در گزارشی به بهانه روز سینما، موضوع موزه سینما را بررسی کردیم و امسال به دلیل نرسیدن به سرانجام، مجدد مجبور به تکرار شدیم. این بار از زاویه‌ای دیگر. در گزارش پیش رو در بازدید میدانی از رباط طرق، ظرفیت‌های آن برای اختصاص یافتن به موزه سینما را بررسی کردیم و سپس در گفت‌وگو با مسئولان اداره‌های فرهنگ و ارشاد و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی و مدیریت گردشگری و زیارت شهرداری مشهد، از آخرین وضعیت موزه سینما در مشهد شنیدیم. در انتها نیز با کمک برخی از اهالی سینمای استان، مکان‌های مناسب برای اختصاص یافتن به موزه سینما در مشهد را بررسی کردیم. امیدواریم این آخرین سیانس پیگیری موزه سینما باشد و سال آینده گزارشی از آغاز به کار آن تهیه کنیم.

موزه سینما در رباط طرق به اهدافش نمی رسد

سید حجت طباطبایی، رئیس اداره سینمایی و سمعی بصری اداره کل فرهنگ و ارشاد خراسان رضوی با بیان پیشینه پیگیری احداث موزه سینما در مشهد می گوید: «اولین بار سینماگران خراسان در جلسه اتاق گفت و گوی اصحاب فرهنگ و هنر با استاندار، خواستار ایجاد موزه سینما در مشهد شدند. پس از آن جلساتی میان همکاران معاونت سینمایی ارشاد و هنرمندان با اداره موزه‌های میراث فرهنگی برگزار شد که نتیجه آن انتخاب رباط طرق به عنوان مکان برگزاری موزه سینما بود. در مرحله اول تعدادی از فعالان عرصه سینما، از رباط طرق بازدید و آن را پسندیدند. بر همین اساس نیز سال ۹۵ جشن خانه سینما در رباط طرق برگزار شد و تفاهم نامه‌ای میان میراث فرهنگی و اداره فرهنگ و ارشاد به امضا رسید. اما بعد از جشن که تعداد بیشتری از هنرمندان سینمایی در رباط طرق حضور یافتند، اظهار کردند رباط از لحاظ تاریخی مکان زیبایی است اما به دلیل دوری از شهر، در صورت برگزاری موزه سینما در این مکان به اهدافی که برای موزه سینما تعریف شده، نخواهیم رسید.» پس از این، اداره فرهنگ و ارشاد خراسان رضوی برای جلب نظر سینماگران، شروع به رایزنی با دستگاه های مختلف استان می کند که شهرداری مشهد نیز یکی از آن هاست. طباطبایی می گوید: «در نامه‌ای خطاب به معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری خواستار اختصاص فضایی در شهر برای این امر شدیم، اما هنوز پاسخی دریافت نکرده‌ایم.»

طرح شناسایی سینماهای قدیمی مشهد را آغاز کرده‌ایم

رئیس اداره سینمایی فرهنگ و ارشاد خراسان رضوی در پاسخ به سؤال ما درباره اختصاص یافتن یکی از سینماهای قدیمی راسته ارگ به موزه سینما می گوید: «اخیرا طرحی را در اداره سینمایی شروع کرده‌ایم که به شناسایی سینماهای قدیمی مشهد و کاربری فعلی آن‌ها می پردازد. در این طرح ما هم متوجه شدیم با اینکه برخی از سینماها کاربری سابق خود را ندارند، اما هنوز هویت خود را حفظ کرده‌اند. برخی از این سینماها اکنون زیر نظر حوزه هنری استان قرار دارند. ما هنوز در حال تکمیل اطلاعات هستیم، بعد از آن مکاتباتی را با حوزه هنری انجام خواهیم داد تا در صورت امکان بتوانیم با مشارکت آنان یکی از ساختمان های سینماهای قدیم را به موزه سینما اختصاص دهیم، زیرا راسته ارگ به نوعی هویت سینمایی شهر مشهد است.»

اگر شهرداری مساعدت کند، سریع تر به نتیجه می رسیم

از مدت زمان لازم برای کامل شدن تحقیقات و آغاز روند مذاکرات با حوزه هنری که می پرسیم طباطبایی می گوید: «اجرایی شدن این مهم، ممکن است قدری زمان بر باشد اما اگر شهرداری مشهد همکاری کند و فضایی در اختیار ما قرار دهد، خیلی سریع تر به نتیجه می رسیم. در این صورت می توانیم موزه سینما را افتتاح کنیم و هر زمان ساختمان سینما در اختیار ما قرار گرفت، مکان موزه را به آنجا انتقال دهیم.»

موزه سینما پایگاه تولید، آموزش و برگزاری جشنواره خواهد بود

از محتوای مد نظر اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی برای موزه سینما که می پرسیم طباطبایی می گوید: «بخشی از این موزه قطعا به اشیای صنعت سینما از گذشته تا به حال اختصاص پیدا خواهد کرد، ما پیشنهاد موزه مشترک سینمای خراسان شمالی، رضوی و جنوبی را مطرح کرده‌ایم تا اگر دوستان در دو استان مجاور هم اشیایی دارند بفرستند. البته اگر این طور نشود هم خراسان رضوی می تواند به تنهایی موزه سینما را راه‌اندازی کند. یک سری مجموعه‌دار سینمایی هم در مشهد داریم، این افراد می توانند عضو هیئت امنای موزه باشند، یعنی علاوه بر اینکه اجناس خود را به موزه می آورند تا مردم بیشتری از آن بازدید کنند، خودشان هم عضو هیئت مدیره می شوند.» او درباره نحوه اداره این موزه می گوید: «موزه سینما باید هیئت امنایی اداره شود یعنی کار دست هنرمندان سینمایی باشد و ارگان های دولتی دخالتی در اداره آن نداشته باشند. همچنین موزه سینما باید با کمک سینماگران پایگاه تولید، آموزش و برگزاری جشنواره شود.»

پیشنهادی برای موزه سینما به دستمان نرسیده است

درحالی رئیس اداره سینمایی و سمعی بصری فرهنگ و ارشاد خراسان رضوی از رایزنی با نهادهای مختلف، همچون شهرداری سخن می گوید که نرگس شالچیان، مدیر گردشگری و زیارت شهرداری مشهد می گوید: «هیچ پیشنهاد و درخواستی مبنی بر موزه سینما به دست ما نرسیده است. با این حال ما در شهرداری پیگیر ایجاد خانه موزه‌ها هستیم و بنا داریم در خانه توکلی که اکنون موزه مکتب خانه است این طرح را گسترش دهیم.»

رباط طرق تنها گزینه پیشنهادی میراث فرهنگی برای موزه سینماست

محمدرضا پهلوان، مدیر امور موزه‌های میراث فرهنگی خراسان رضوی معتقد است مرمت رباط طرق به سادگی انجام و با سرعت آماده بهره‌برداری می‌شود، اما اگر سینماگران از دوری راه ناراضی اند کمکی از میراث فرهنگی برنمی آید. او می گوید: «میراث فرهنگی اکنون مکان دیگری برای اختصاص دادن به موزه سینما ندارد، وگرنه بی شک دریغ نداشت.» پهلوان لازمه ساخت و تجهیز موزه‌های تخصصی را همکاری متولیان امر می داند و می گوید: «میراث فرهنگی سیاست گذار است، اما خود نمی تواند به تنهایی موزه آن هم از نوع تخصصی دایر کند.» او ادامه می دهد: «میراث برای هتل‌ها و رستوران‌ها هم مجوز صادر می کند، اما این بدان معنی نیست که خودش هتل بسازد. البته در موضوع موزه‌ها چون تخصصی است، علاوه بر صدور مجوز کمک بیشتری می کنیم. ولی باید قبول کرد که میراث فرهنگی نمی تواند برای همه موضوعات تخصصی مثل آب، برق، اوقاف، پزشکی و ... موزه برپا کند. باید متولیان خودشان پیش‌قدم شوند، ما هم همراهشان خواهیم بود. در خصوص موزه سینما هم ما در حد وسع خودمان رباط طرق را پیشنهاد دادیم.» از امکان اختصاص فضایی در موزه خراسان بزرگ به سینما می پرسیم، او می گوید: «طرح منطقه‌ای موزه خراسان بزرگ به صورت علمی و کارشناسی شده در همه زمینه ها تهیه شده است. البته که سینما و عکاسی هم بخشی از تاریخ خراسان را در بر می گیرد ولی این سوای موزه سینماست، حیف است در خطه‌ای با این همه سینماگر و عکاس تنها بخش کوچکی از یک موزه را به موزه سینما و عکاسی اختصاص دهیم. اداره فرهنگ و ارشاد باید ورود پیدا کند و یک موزه خاص سینما ایجاد کند. شهرداری هم در این زمینه می تواند کمک کند، شهرداری تهران حدود ۳۰ تا موزه دایر کرده است، اما در مشهد شهرداری هنوز متولی موزه‌ای نشده است.»

خیابان ارگ، بهترین مکان برای موزه سینماست

از قدیمی های مشهد که درباره سینما بپرسید، ذهنشان دربست به خیابان ارگ می‌رود، در سینما سانترال با ۱۲ریال، فیلم های تاریخی می بینند، در سینما فردوسی، به تماشای فیلم صامت می‌نشینند و برنامه های هیپنوتیزم و شعبده‌بازی روس ها را در سینما هما دنبال می کنند. این خاطرات، بخشی جدایی‌ناپذیر از تاریخ شهر مشهد است که به خوبی در یاد قدیمی ترها نشسته است. بنابراین اگر قرار است تاریخ سینمای این شهر در یک موزه روایت شود، قطعا راسته ارگ بهترین مکان برای این مهم است. این موضوع را با حسین پورحسین، یکی از فعالان عرصه سینما در میان می گذاریم، او با استقبال فراوان می گوید: «اکنون ما دو سینما در راسته ارگ داریم، که هنوز ساختمانشان سالم است و می تواند محل مناسبی برای موزه سینما باشد، البته زمین هایش بسیار گران است و بعید می دانم اداره ارشاد توانایی تأمین آن را داشته باشد، مگر اینکه دیگر نهادهای دولتی شهر نیز کمک کنند.» هما (استقلال) و فردوسی دو سینمایی است که پورحسین از آن ها نام می برد و ادامه می دهد: «زمین سینما فردوسی خیلی بزرگ است و تملک آن گران تمام می شود اما با توجه به عقب‌نشینی که سینما هما باید انجام دهد، به نظرم به صرفه تر تمام خواهد شد.» او ادامه می دهد: «در این عقب نشینی مغازه های حاشیه‌ای سینما هما خراب می شود اما ساختمان سینما باقی می ماند. این سینما هم به جنت راه دارد هم به راسته ارگ و بهترین محل برای موزه است.» پورحسین همچنین با اشاره به سینما آسیا که در داخل یکی از کوچه های ارگ جاخوش کرده، می گوید: «با توجه به محل سینما آسیا که داخل کوچه است، قیمت زمین این سینما هم مناسب خواهد بود.» او در کل انتخاب یکی از سینماهای قدیمی را مناسب موزه سینما می خواند و می گوید: «موزه سینما باید بزرگ باشد، زیرا وسایلی که در آن قرار می گیرد نیاز به فضا دارد.» دستگاه ها و تجهیزات قدیمی سینما مانند آپارات هایی که امروز از رده خارج شده و جایش را به لیزر داده و همچنین سایر اسناد و مدارک مربوط به سینما از جمله محتوایی است که پورحسین برای پر کردن موزه سینما پیشنهاد می دهد. این فعال سینمایی در پایان می گوید: «اگر مسئولان شهر مساعدت کنند، اختصاص یکی از خانه‌های تاریخی مشهد به موزه سینما هم خوب است یعنی به مراتب از رباط طرق بهتر است، با این حال به نظرم اختصاص یکی از سینماهای قدیمی راسته ارگ، بهترین پیشنهاد است، زیرا مجوز و راسته کارش سینمایی بوده است.»

رنج سی ساله برای مجموعه ای خاص

علیرضا محمدزاده تیتکانلو که مجموعه‌ای ارزشمند از وسایل قدیمی تجهیزات سینما، دوربین فیلم‌برداری، عکاسی و اسناد سینمایی کشور را در طول ۳۰ سال با عشق و علاقه جمع آوری کرده، معتقد است مجموعه او می تواند نام دومین موزه سینمای کشور در مشهد را بگیرد، به مجموعه‌ای گردشگری در این شهر تبدیل شود و بخش بزرگی از تاریخ قدیم مشهد و ایران را زنده کند به شرط آنکه مسئولان حمایت کنند.

در مجموعه او دوربین عکاس های مظفرالدین شاه و رضاشاه را که از نخستین عکاسان و فیلم‌برداران ایران هستند، می توان دید. همچنین مجموعه تابلوهایی از کاشی های سردر خانه های قدیمی مشهد، مجموعه عکس های عکاس خانه های قدیمی تهران، مجموعه عکس های داگرئوتیپ از مشاهیر ایران، مجموعه قاب های نگارگری های قاجار، پوستر فیلم های دوران پهلوی، مجموعه صندوق های قدیمی و... مشاهده می شود.

از حمایت ارگان های دولتی ناامید شدیم

این مجموعه اکنون در طبقه پایین منزل تیتکانلو در حالتی بسیار فشرده نگهداری می شود، او که مدت هاست به دنبال انتقال این وسایل به فضایی مناسب است می گوید: «بهترین فضا برای نگهداری این مجموعه، خانه‌ای قدیمی در مرکز شهر مشهد است که می توانیم در اتاق های آن بخش های مختلف مجموعه را به نمایش بگذاریم. همه اشیای موزه نیز برچسب می خورد و نام و ویژگی های آن مشخص می شود. کارشناسان می آیند و درباره اشیا برای بازدیدکنندگان توضیح می دهند. بازدیدکنندگانی از زائران و گردشگران تا هنرمندان و دانشجویان» او تأکید می کند که حضور این موزه به درد اقتصاد شهرمان نیز می خورد. با این حال پیگیری های تیتکانلو برای حمایت میراث فرهنگی و شهرداری تا کنون به نتیجه‌ای نرسیده و او ناامید از حمایت های دولتی، پیگیر جذب سرمایه گذار و حمایت بخش خصوصی است. این مجموعه‌دار مشهدی می گوید: «هر کدام از این وسایل به پنج متر فضا در اطرافش نیاز دارد تا به خوبی در معرض دید عموم قرار بگیرد و اگر بخش دولتی کمک کند و موزه دولتی سینما راه‌اندازی شود به مراتب بهتر خواهد بود.» او درباره مکان پیشنهادی‌اش برای موزه سینما می گوید: «اوایل رباط طرق پیشنهاد شد که به عقیده من مکان مناسبی نیست و استقبال چندانی از آن صورت نخواهد گرفت زیرا دور از شهر است و دسترسی دانشجویان و گردشگران به آن بسیار سخت خواهد بود. اما بر عکس ارگ از آنجا که هم در مرکز شهر است و دسترسی به آن راحت و هم اینکه این راسته جزو حافظه سینمایی مردم مشهد است مکان بسیار مناسبی برای موزه سینما خواهد. چنانکه مدتی اشیای مجموعه من در خانه ملک قرار داشت و مردم خیلی از آن استقبال کردند.» تیتکانلو اختصاص یکی از سینماها و یا خانه های قدیمی در این راسته به موزه سینما را اقدامی بسیار شایسته می خواند که در صورت تحقق می تواند با موزه سینمای تهران به صورت جدی رقابت کند.

راه‌های پیش پای رباط طرق

آیا رباط طرق می‌تواند مکان مناسبی برای تبدیل شدن به موزه سینما باشد؟

محبوبه عظیم‌زاده این که یک کاروانسرای قدیمی چه ظرفیتی برای تبدیل شدن به موزه سینمایی دارد، سؤالی است که یافتن پاسخ شایسته برای آن ما را راهی رباط طرق می کند. ایوان صفویه و قاجاری‌اش انصافا توجه‌ها را در نگاه اول میخ خود می کند، اما کمی که داخل تر شوید جز دیواره های گنبدی شکل که تنها با چند عکس قدیمی از مشهد و حرم امام رضا(ع) مزین شده بیشتر نصیبتان نمی شود. اینجا یک ساختمان قدیمی با مرمت‌های گاه و بیگاهی است که هنوز فاصله زیادی تا احیای کامل و تبدیل شدن به یک فضای گردشگری دارد. آنقدر که یک باد و باران ساده و داخل شدن آب باران و شوره به داخل آن می تواند یک تهدید جدی به حساب بیاید. با احتساب چنین احوالاتی قطعا اختصاص دادن هر کاربری به این مکان قبل از هر چیز نیازمند یک مرمت اساسی است. اما این نظریه که یک ساختمان قدیمی در نقطه‌ای از شهر وجود دارد (که حتی شاید بشود تعبیرهایی مقل یک گوشه افتاده و بلااستفاده را برای آن استفاده کرد) قطعا توجیه خوبی برای تخصیص کاربری نیست.

رباط طرق، یک مکان تاریخی با پس‌زمینه مذهبی است

روستای «طُرق» به معنای «راه‌های مختلف» به دلیل قرار گرفتن در محل تلاقی راه‌های ارتباطی غرب و شرق در مسیر جاده ابریشم و نیشابور به توس، هرات و قندهار به این نام مشهور شده و کاروانسرا یا رباط طرق نیز نامش را از این روستا وام گرفته است. با اینکه چند سالی می شود این رباط به محدوده شهری پیوسته است، دیگری خبری از آن بروبیای سابق نیست و این روزها رباط طرق، در ابتدای جاده قدیم مشهد به نیشابور، در کنجی غریب افتاده است. در این بین چیزی که به این کاروانسرای تاریخی ارزش افزوده می دهد پس‌زمینه مذهبی آن است. یعنی جدای از اینکه این کاروانسرا همانند دیگر کاروانسراها محلی بوده برای استراحت مسافران و زائران، مشهور است که این مسیر در قرن سوم هجری مسیر حرکت حضرت رضا(ع) بوده است و دقیقا به همین دلیل است که از آن با عنوان مسیر تاریخی هجرت حضرت رضا(ع) نیز یاد می‌شود. از این واقعه در کتب تاریخی دوران قاجار نیز صحبت شده است.

مسافران یک شب قبل از اینکه وارد مشهد شوند در این مکان مشغول استراحت می‌شدند و پیش از اینکه به صورت رسمی وارد حریم شهر مشهد شوند مراسمی را مثل زیارت‌خوانی و غسل به جا می آوردند تا گرد و غبار راه را از تن خود پاک کنند و مطهر به زیارت امامشان نائل شوند. از طرف دیگر برای آن دسته از مسافرینی که از مشهد خارج می شدند نیز این کاروانسرا محلی بوده است تا یک شب را در آن اتراق کنند و با خواندن زیارت کم کم از حریم حضرت رضا(ع) جدا شوند. علاوه بر این کاروانسراهای نزدیک شهرها، به شب اتراق امتحانی نیز مشهور بودند. یعنی کاروان‌ها در اولین منزل بعد از شهر، بساط شب‌مانی را پیاده می کردند و از جا نگذاشتن اسباب سفر خود مطمئن می شدند. اگر وسیله‌ای کم بود پیش از حرکت پیکی به شهر باز می گشت و اسباب سفر را کامل می کرد.

بنایی متعلق به دوره صفویه و قاجاریه

قدمت رباط به دوره صفویه باز می گردد و در زمان شاه سلیمان صفوی ایجاد شده است. این کاروانسرا در آن دوره به دلیل نیاز مسافرانی ایجاد شده است که از مشهد به سمت نیشابور و جنوب و شرق خراسان حرکت می کردند. رباط طرق در واقع یک کاروانسراهای چهار ایوانی و استاندارد حیاط‌دار با اتاق‌های متعدد و اصطبل بوده است. بعدها در دوره قاجاریه طرح توسعه شامل حال رباط طرق نیز می شود و یک حیاط، تعدادی غرفه و یک آب انبار به این کاروانسرا اضافه می گردد که در ضلع شرقی بنا یا ایوان ورودی آن ایجاد شده است. یعنی اکنون به محض ورود به این بنا در وهله اول وارد فضای دوره قاجاریه می شویم سپس روبه روی در ورودی فعلی ایوان به دوره صفویه می‌رسیم.

تبدیل رباط طرق به موزه سینما تصمیم مناسبی نیست

دکتر محمود بختیاری، مدیر مطالعات و پژوهش اداره کل میراث فرهنگی گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی و عضو هیئت علمی پژوهشکده میراث فرهنگی مستقر در خراسان رضوی معتقد است این رباط ظرفیت بسیار بزرگی برای شهر مشهد محسوب می‌شود که در وهله اول یک اثر تاریخی است و سپس با یک واقعه مذهبی مرتبط می‌شود. او می گوید: «بهتر است مسئولان در صدد این باشند که رباط طرق در راستای اهداف گردشگری زیارت و مذهبی مورد استفاده قرار بگیرد. می تواند موزه زیارت باشد یا به عنوان مثال پژوهشکده زیارت یا حتی یک مرکز علمی پژوهشی» این پژوهشگر ادامه می دهد: «به نظر من ایجاد موزه سینما برای این مکان کاربری خوبی محسوب نمی شود. حتی اگر پژوهشکده معماری خراسان یا بازارچه صنایع دستی هم بشود مناسب است، اما موزه سینما خیر.»

موزه زیارت کاربری متناسب‌تری است

البته با توجه به اهمیتی که این کاروانسرا به لحاظ تاریخی دارد و با هدف حفظ این جایگاه، در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۲ اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان خراسان رضوی عنوان موزه زیارت را به این مکان اختصاص داد. با این حال، همین موزه شدن هم خودش به تاریخ پیوست و اکنون اگر قدم در این مکان بگذارید خودتان به خوبی متوجه خواهید شد که چقدر تا محقق شدن «موزه زیارت» فاصله وجود دارد. فعلا به جز چند عکس از مشهد قدیم و چند تابلو که به وقایع تاریخی و مذهبی مشهد اشاره دارد چیز دیگری دستگیرتان نخواهد شد.

هنوز اوضاع کاروانسرا نامناسب است

دکتر بختیاری همچنین معتقد است اختصاص یک کاربری مناسب قبل از هر چیز یک همت جمعی می طلبد تا دست‌اندرکاران این حوزه بتوانند به یک تفاهم و توافقی برسند و اینجا را احیا کنند. او می گوید: «با اینکه کاروانسرا در سنوات گذشته تحت مرمت‌های متعددی قرار گرفته است، هنوز اوضاع نابسامانی دارد. اختصاص یک کاربری مناسب می تواند به بقا و حفظ اصالت این بنا کمک زیادی کند؛ یک کاربری تخصصی که متولی داشته باشد و در عین حال پشتوانه فرهنگی و تاریخی آن نیز ملموس باشد. اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری خراسان رضوی آمادگی دارد تا اگر شرکت‌ها و سرمایه گذارانی وجود دارند، به صورت مشارکتی کار را به انجام برسانند و با حفظ اصالت و هویت اثر و تحت نظر حوزه فنی سازمان میراث فرهنگی این اثر را مرمت و بازسازی کنند.»

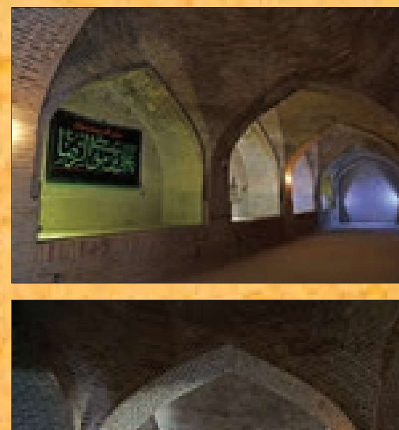

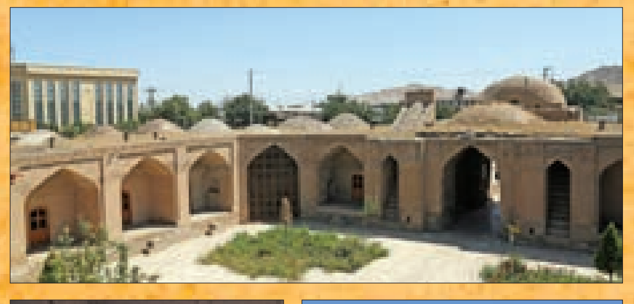

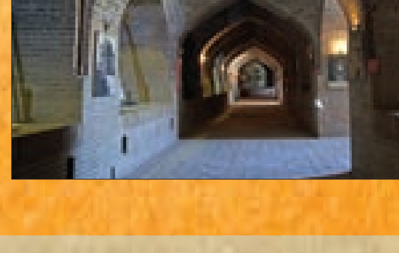

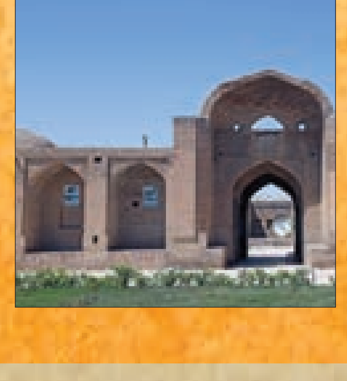

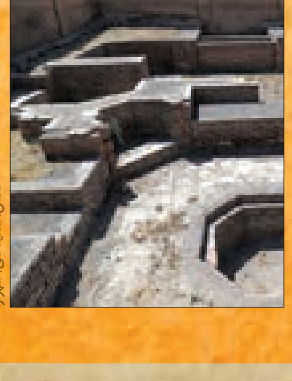

عکس: سعید گلی/ شهرآرا

سینما سعدی مشهد/ سال ۱۳۴۳

نمایی از سالن سینما سعدی

افتتاحیه سینما دیاموند/ سال ۱۳۴۷

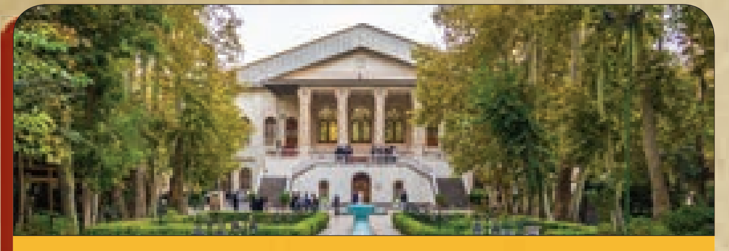

اولین موزه سینمای ایران

«عمارت باغ فردوس» در تهران از سال ۸۱ با عنوان اولین «موزه سینما» ایران میزبان علاقه‌مندان به هنر هفتم است. این باغ موزه که ساختمان آن در عهد قاجار به دستور محمدشاه قاجار ساخته شد، امروز گنجینه‌ای است از عکس‌ها و تجهیزات قدیمی مربوط به سینما، یادگارهایی از هنرمندان داخلی و خارجی از گذشته تا به امروز، اسناد مربوط به سینما و فیلم‌سازی و همچنین جوایز و تندیس‌هایی که هنرمندان به این موزه اهدا کرده‌اند.

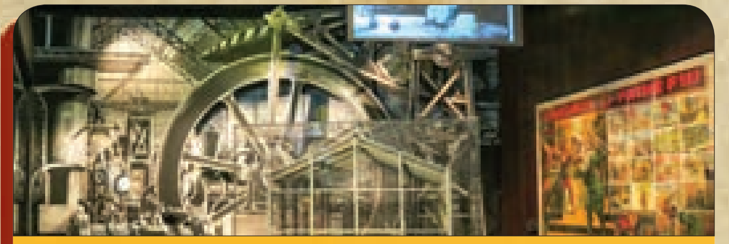

بزرگترین پایگاه سینمای جهان

موزه سینمای فرانسه یک ارگان نیمه خصوصی است که بخش اعظم بودجه آن را دولت فرانسه تامین می کند. ماموریت این مرکز، نگهداری، تعمیر و پخش میراث مشترک سینمایی فرانسه است. این مرکز با بیش از ۴۰۰۰۰ فیلم و هزاران سند و اشیای مربوط به سینما، بزرگ ترین پایگاه داده های جهانی درباره هنر هفتم را تشکیل می دهد.

رونق گیشه در سینماهای مشهد

مقایسه فروش ۸سینمای فعال مشهد

شکیبا افخمی راد- ۲سالی می شود که تب احداث پردیس سینمایی در مجتمع های تجاری مشهد بالا گرفته است. بر این اساس، سال ۹۶، ۲پردیس سینمایی و سال ۹۷ یک پردیس سینمایی به جمع سینماهای مشهد اضافه شد. همچنین طبق خبرهای منتشرشده، احتمالا ۲پردیس سینمایی دیگر نیز تا آخر سال در مجتمع های تجاری مشهد افتتاح می شوند. احداث این پردیس های سینمایی باعث شکل گیری رقابت بیشتری میان سینماهای شهر شده است؛ به‌طوری که هرکدام سعی می کنند مخاطب بیشتری را جذب خود کنند و به فروش بیشتری دست پیدا کنند. اکنون تعداد سینماهای فعال مشهد به عدد ۸ می رسد. سینماهایی که هرکدام منطقه‌ای از شهر را پوشش داده‌اند. در گزارش پیش رو نگاهی داریم به میزان فروش این ۸سینما.

نگاهی به فروش سینماهای مشهد

با توجه به امکانات موجود در سینماهای مشهد و بر اساس آمار پنل گزارش گیری سینماشهر، سینماهویزه در سال ۹۷ و همچنین نیم سال اول ۹۸ انتخاب اول مشهدی‌ها برای تماشای فیلم بوده است. این سینما در سال ۹۷، ۹۰۶هزار و ۸۷۵مخاطب داشته و توانسته است به فروشی نزدیک به ۹میلیارد تومان (۸/۹۱۸/۷۷۳/۴۹۹) دست پیدا کند. همچنین تا ۳۱مرداد ۹۸ این سینما ۴۷۵هزار و ۳۹۱مخاطب جذب کرده و فروش آن نیز بیش از ۵میلیارد تومان (۵/۰۷۶/۹۰۹/۲۴۸) بوده‌است. قرار داشتن در مرکز شهر، برخورداری از تجهیزات سینمایی استاندارد و همچنین نوستالژی بودن آن برای سینمادوستان مشهد از نکاتی است که قطعا در پرفروش شدن این سینما تأثیر داشته‌اند. سینمااطلس نزدیک ترین رقیب هویزه است. این سینما سال گذشته ۷۷۶هزار و ۳۴۶مخاطب داشته و فروشش نیز بیش از ۶میلیارد تومان (۶/۵۰۰/۸۴۵/۱۹۸) بوده‌است. در ۵ماه نخست سال ۹۸ نیز این سینما با جذب ۳۸۴هزار و ۱۰۰مخاطب، فروشش را به بیش از ۴میلیارد تومان (۴/۲۱۴/۴۹۸/۰۰۰) رسانده‌است. یکی از ویژگی هایی که اطلس را در رده دوم و بالاتر از دیگر پردیس های سینمایی قرار داده، دسترسی آسان به آن از طریق ۲بولوار شهید کلانتری و نماز است. همچنین این مجموعه دوازده‌ساله دارای فودکورت و پارکینگی با ظرفیت هزار خودرو است که این موضوع می تواند از گزینه های مخاطبان برای انتخاب این سینما باشد. در رده سوم پرفروش ترین سینماهای سال ۹۷، سینماآفریقا قرار داد. این سینما با جذب ۳۴۹هزار و ۶۷۱مخاطب به فروشی بیش از ۲میلیارد تومان (۲/۲۷۶/۵۹۹/۰۰۰) دست پیدا کرده‌است؛ اما در ۵ماه نخست سال ۹۸ این سینما در رده پنجم جدول قرار گرفته‌است. آفریقا تا ۳۱مرداد امسال، بیش از یک میلیارد تومان (۱/۱۱۸/۴۸۳/۰۰۰) بلیت فروخته و ۱۵۵هزار و ۷۴۳مخاطب جذب کرده‌است. این سینما نیز یکی از پاتوق های قدیمی برای دیدن فیلم بوده؛ از این رو توانسته است حتی با رشد پردیس های سینمایی، مخاطب خاص خود را حفظ کند. مرکز شهر بودن و دسترسی آسان به مترو، از مؤلفه های تأثیرگذار در فروش خوب سینماآفریقا میان سینماهای مشهد است؛ اما یکی از علت های افت فروش آفریقا در امسال را می توان معروف شدن پردیس های سینمایی تازه‌تأسیس میان مردم دانست. سینما ویلاژتوریست که اواخر سال ۹۷ افتتاح شد، توانست در مدت اندک تا پایان سال، ۶۰هزار و ۵۶۹مخاطب را با خود همراه کند و بیش از ۵۰۰میلیون تومان (۵۶۴/۸۱۹/۴۰۰) فروش داشته باشد. با شناخته تر شدن این سینما در میان مردم، ویلاژتوریست در ۵ماه نخست سال ۹۸ به فروش بهتری دست پیدا کرد. این سینما تا آخر مرداد امسال فروشی نزدیک به ۲میلیارد تومان (۱/۶۹۸/۷۱۱/۲۴۹) داشته و با جذب ۱۶۴هزار و ۱۹۲مخاطب در رده سوم سینماهای پرفروش مشهد قرار گرفته‌است. این سینما ضمن پوشش دادن علاقه‌مندان به سینما در مناطق انتهایی وکیل‌آباد، میزبان گردشگران مسیر طرقبه نیز هست. از این رو توانسته با گذشت کمتر از یک سال از افتتاحش، مخاطب خاص خودش را پیدا کند. شروع به کار فودکورت این مجموعه نیز در آینده‌ای نزدیک می تواند بر فروش سینماویلاژتوریست تأثیرگذار باشد؛ اما در رده چهارم سینماهای سال گذشته و بعد از سینماآفریقا، پردیس سینمایی گلشن قرار دارد. فروش این سینما سال گذشته ۲میلیارد تومان و تعداد مخاطبانش ۲۱۳هزار و ۹۳۶نفر بوده‌است. سینماگلشن امسال نیز در رده چهارم قرار گرفته است، اما این بار سینماویلاژتوریست بالاتر از آن قرار دارد. گلشن تا ۳۱مرداد، ۱۲۱هزار و ۶۲۰مخاطب داشته و فروشش نیز یک‌ونیم میلیارد تومان (۱/۵۵۳/۱۳۳/۰۰۰) بوده است. در این بین نکته جالب توجه تعداد مخاطبان بیشتر سینماآفریقا نسبت به سینماگلشن است. آفریقا از لحاظ فروش در رده پنجم سال ۹۸ قرار گرفته، اما حدود ۳۴هزار مخاطب بیشتر از سینماگلشن داشته است. فروش کمتر سینماآفریقا را نیز می توان ناشی از بلیت ۶هزارتومان ارزان تر آن نسبت به سینماگلشن دانست. البته باید ظرفیت کم سینماگلشن را نیز در نظر گرفت. این سینما ۴سالن دارد، اما ظرفیتش تنها ۳۵۰صندلی است. این درحالی است که تک سالن سینماآفریقا بیش از ۵۰۰صندلی دارد. با این وجود، گلشن با همین ظرفیت کم به خوبی توانسته است مخاطبان منطقه خود را پوشش دهد؛ هرچند که ظرفیت کمش قطعا در کمتر بودن فروش نسبت به ۳پردیس سینمایی هویزه، اطلس و ویلاژتوریست تأثیرگذار بوده‌است. در رده پنجم فروش سینماهای مشهد در سال ۹۷ و همچنین در رده ششم سینماها در نیمه نخست سال ۹۸، سینماسیمرغ قرار دارد. این سینما سال ۹۷، ۲۷۰هزار و ۴۷ مخاطب داشته و فروش آن نیز ۲میلیارد تومان (۲/۰۶۷/۰۲۷/۹۹۹) بوده‌است. همچنین سال ۹۸ این سینما با جذب ۱۰۸هزار و ۹۵۲مخاطب به فروشی نزدیک به یک میلیارد تومان (۹۳۵/۵۲۰/۰۰۰) دست پیدا کرده‌است. سینماسیمرغ منطقه بزرگ قاسم‌آباد را پوشش می دهد، اما نبود امکانات رفاهی مناسب در اطراف آن و همچنین نبود مسیرهای دسترسی آسان، باعث شده است تا مخاطبان کمتری از مناطق دیگر شهر به این سینما مراجعه کنند. اتفاقی که به فروش کمتر سینماسیمرغ نسبت به دیگر پردیس های سینمایی مشهد منجر شده‌است. در رده‌های آخر سینماهای مشهد، سینماقدس و پیروزی قرار دارند. سینماهایی که به دلیل وجود پردیس های سینمایی در محدوده اطرافشان و همچنین داشتن امکانات متوسط، کم ترین میزان مخاطب را جذب کرده‌اند. در سال ۹۷ سینماپیروزی با ۱۱۳هزار و ۴۷۳مخاطب و فروشی بیش از ۶۰۰میلیون تومان (۶۵۶/۰۰۲/۰۰۰) در رده ششم قرار گرفته و سینماقدس نیز با جذب ۱۵۰هزار و ۵۵۱مخاطب و فروشی ۳۰میلیون تومانی کمتر از پیروزی (۶۲۹/۱۴۹/۰۰۰) در رده هفتم قرار گرفته‌است. همچنین سال ۹۸ سینماقدس با فروشی نزدیک به ۳۰۰میلیون تومان (۲۷۳/۶۱۵/۰۰۰) و با ۶۵هزار و ۵۱مخاطب در رده هفتم و سینماپیروزی نیز با فروشی نزدیک به ۲۰۰میلیون تومان (۱۹۲/۲۸۸/۰۰۰) و جذب ۲۷هزار و ۵۴۲مخاطب در رده هشتم قرار گرفته‌است.